

Suvestinė redakcija nuo 2023-07-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2005, Nr. [83-3100](#), i. k. 10511RRISAK001V-625

Nauja redakcija nuo 2023-07-01:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
TARYBA**

**NUTARIMAS
DĖL UNIVERSALIOSIOS PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJO SĄNAUDŲ APSKAITOS
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2005 m. liepos 1 d. Nr. 1V-625
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos pašto įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 13 punktu ir įgyvendindama 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 97/67/EB dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/6/EB, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos taryba **n u t a r i a**:

Patvirtinti Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisykles (pridedama).

Direktorius

Tomas Barakauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ryšių
reguliavimo tarnybos direktoriaus
2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 1V-625
(Lietuvos Respublikos ryšių
reguliavimo tarnybos direktoriaus
2017 m. rugpjūčio 21 d. įsakymo Nr. 1V-802
redakcija)

UNIVERSALIOSIOS PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJO SĄNAUDŲ APSKAITOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato universaliosios pašto paslaugos teikėjui (toliau – teikėjas) pagrindinius sąnaudų apskaitos tvarkymo principus ir sąnaudų apskaitos sistemai keliamus reikalavimus, taip pat kitus su sąnaudų apskaitos sistema susijusius reikalavimus.

2. Taisyklės taikomos teikėjui. Teikėjas privalo užtikrinti, kad jo naudojama sąnaudų apskaitos sistema atitiktų Taisyklėse nustatytus sąnaudų apskaitos tvarkymo principus ir sąnaudų apskaitos sistemai keliamus reikalavimus, taip pat kitus su sąnaudų apskaitos sistema susijusius reikalavimus.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Ataskaitinis laikotarpis** – laikotarpis, sutampantis su teikėjo, kurio finansinių ataskaitų rinkinys yra rengiamas, finansiniais metais.

3.2. **Bazinė pelno norma** – nerizikinga pelno norma, kuriai apskaičiuoti naudojama ilgalaikių (ne mažiau kaip 10 metų) Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių (obligacijų) vidutinė metinė grąža (palūkanos).

3.3. **Bendrosios sąnaudos** – sąnaudos, kurios nesiejamos su konkrečia paslauga ir kurių teikėjas negali paskirstyti pagal priežastingumo principą, tačiau šios sąnaudos yra būtinos teikėjo veiklos tęstinumui.

3.4. **Didmeninė paslauga** – paslauga, kurią teikėjas teikia kitiems pašto paslaugos teikėjams, kurie šią paslaugą naudoja kaip išteklių savo mažmeninėms paslaugoms teikti.

3.5. **Galutinė paslauga** – didmeninė arba mažmeninė paslauga, teikiama asmenims.

3.6. **Kalendoriniai metai** – laikotarpis nuo kiekvienų metų sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos.

3.7. **Kryžminis subsidijavimas** – nuostolio, patiriamo iš vienų didmeninių ir (arba) mažmeninių paslaugų teikimo, padengimas (subsidijavimas) pelnu, gaunamu iš kitų didmeninių ir (arba) mažmeninių paslaugų teikimo.

3.8. **Loginis pakeitimas** – teikėjo naudojamos sąnaudų apskaitos sistemos pakeitimas, susijęs su naudojamų sąnaudų centrų ir ryšių tarp jų, t. y. naudojamų sąnaudų nešiklių, pakeitimu, įskaitant tų sąnaudų centrų ir sąnaudų nešiklių detalizavimą ir pertvarkymą.

3.9. **Mažmeninė paslauga** – paslauga, teikiama asmenims ir neskirta perparduoti.

3.10. **Metinė ataskaita** – detalus Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai pateikiamų ataskaitų, dokumentų ir kitos informacijos rinkinys, kurio Ryšių reguliavimo tarnybai pakaktų įvertinti, ar teikėjo ataskaitiniu laikotarpiu naudota sąnaudų apskaitos sistema atitinka Ryšių reguliavimo tarnybos tvirtinamų universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių reikalavimus, ar teikėjas netaiko kryžminio subsidijavimo universaliai pašto paslaugai ir (arba) periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugai.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

3.11. **Nepaskirstomosios sąnaudos** – sąnaudos, kurias patiria teikėjas ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nėra būtinos universaliai pašto paslaugai ar periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugai teikti ir (arba) teikėjo veiklai palaikyti.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

3.12. **Nepriklausomas auditas** – išorinis auditas, kurį atlieka audito paslaugas teikiantis asmuo (toliau – auditorius), nesusijęs su teikėju ar su juo susijusių ūkio subjektų grupe, tiesiogiai ar netiesiogiai nedalyvavęs diegiant teikėjo naudojamą sąnaudų apskaitos sistemą ir (ar) nekonsultavęs teikėjo ir su juo susijusios ūkio subjektų grupės dėl naudojamos sąnaudų apskaitos sistemos, kuri yra nepriklausomo audito objektas, diegimo ir (ar) naudojimo.

3.13. **Netiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga siejamos netiesiogiai ir paskirstomos naudojant norminius ekonomine logika pagrįstus sąnaudų nešiklius arba norminius koeficientus.

3.14. **Norminis koeficientas** – koeficientas, parodantis, kokia skirstomų sąnaudų dalis yra priskiriama tam tikram sąnaudų centrui.

3.15. **Nuosavas kapitalas** – teikėjo savininkų teisė į teikėjo turto dalį, likusią iš viso turto atėmus visus įsipareigojimus.

3.16. **Pagalbinė vidaus veikla** – veikla, kurios paskirtis yra palaikyti pagrindinę vidaus veiklą (pavyzdžiui, apskaita, administravimas, remontas, techninė priežiūra, proceso kontrolė ir kita) ir kuri neturi tiesioginės įtakos galutinės paslaugos teikimui. Pagalbinės vidaus veiklos produktai neteikiami asmenims.

3.17. **Pagrindinė vidaus veikla** – veikla, kurios paskirtis yra galutinės paslaugos suteikimas (pavyzdžiui, darbo laiko, transporto sąnaudos, patirtos teikiant galutinės paslaugas ir kita).

3.18. **Pajamos** – teikėjo ekonominės naudos padidėjimas per ataskaitinį laikotarpį dėl teikėjo turto (arba jo vertės) padidėjimo ir (arba) įsipareigojimų sumažėjimo.

3.19. **Pašto langelis** – vieta, kurioje teikėjas teikia galutines paslaugas naudodamasis teikėjo pašto tinklu.

3.20. **Protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža** – investicijų grąža, kuri negali viršyti investicijų grąžos, kurią teikėjas galėtų gauti, jei investuotų kapitalą į kitą tokiu pat rizikingumu pasižyminčią veiklą.

3.21. **Reikšmingas skirtumas** – galutinės paslaugos (paslaugų) sąnaudų ir (arba) visuminių sąnaudų, ir (arba) atliktų stebėjimo (statistikos rinkimo) duomenų pokytis 5 ir daugiau procentų.

3.22. **Sąnaudos** – teikėjo ekonominės naudos sumažėjimas dėl turto sunaudojimo, turto pardavimo, turto netekimo, turto vertės sumažėjimo ir įsipareigojimų prisiėmimo per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to sumažėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo mažinimą. Prie sąnaudų priskiriamos ir negautos pajamos už kapitalą, jei šis būtų investuotas panašaus rizikingumo rinkoje, t. y. prie sąnaudų yra priskiriama protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža.

3.23. **Sąnaudų apskaitos sistema** – valdymo (vidaus) apskaitos dalis, naudojama sąnaudoms apskaityti ir paskirstyti, taip pat principų, metodų ir taisyklių, skirtų teikėjo sąnaudoms apskaityti, sąnaudų paskirstymui tvarkyti, atskaitomybei sudaryti ir pateikti, visuma.

3.24. **Sąnaudų centras** – pagrindinė vidaus veikla ar pagalbinė vidaus veikla, kuriai tarpiniame sąnaudų paskirstymo etape yra priskiriama tam tikra netiesioginių sąnaudų suma, pagal priežastingumo principą siekiant paskirstyti netiesiogines sąnaudas galutinėms paslaugoms.

3.25. **Sąnaudų nešiklis** – ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nediskriminaciniais pagrindais nustatytas veiksnys, kuriuo vadovaujantis konkrečios pajamų, sąnaudų, turto ir (ar) įsipareigojimų sumos yra priskiriamos galutinėms paslaugoms arba sąnaudų centrums. Teikėjo naudojamas nešiklis turi atspindėti priežastingumo ryšį tarp skirstomo pajamų, sąnaudų, turto ar įsipareigojimų straipsnio ir to pajamų, sąnaudų, turto ar įsipareigojimų straipsnio, kuriam yra priskiriama tam tikra suma.

3.26. **Skolintas kapitalas** – ilgalaikiai įsipareigojimai, už kuriuos teikėjas privalo atsiskaityti vėliau nei per ateinančius vienus finansinius metus, įskaitant einamųjų metų ilgalaikių įsipareigojimų dalį.

3.27. **Tiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurias galima tiesiogiai ir vienareikšmiškai priskirti konkrečiai paslaugai.

3.28. **Trumpas laikotarpis** – ne ilgesnis nei penkerių metų laikotarpis, įskaitant penktuosius metus.

3.29. **Valdymo (vidaus) apskaita** – informacijos, reikalingos teikėjui valdyti, rinkimas, sisteminimas, įvertinimas ir pateikimas.

3.30. **Verslo vienetas** – logiškai išskirta teikėjo teikiamų galutinių paslaugų dalis, skirta tam tikrai paslaugų grupei atskirti. Jei kuris nors teikėjo išteklius yra naudojamas keletui verslo vienetų, tai tokio išteklius vertę teikėjas verslo vienetams turi priskirti naudodamas tam tikrą sąnaudų nešiklį.

3.31. **Vidaus kontrolė** – teikėjo taikoma visų kontrolės rūšių sistema, kuria siekiama užtikrinti teikėjo veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą.

3.32. **Vidaus veikla** – tarpinė teikėjo veikla (procesas), reikalinga teikėjui galutinėms paslaugoms suteikti. Vidaus veikla skirstoma į pagrindinę vidaus veiklą ir pagalbinę vidaus veiklą.

3.33. **Vidinis pervedimas** – vidaus veiklų pajamų ir (arba) sąnaudų perkėlimas (pervedimas) į verslo vieneto pajamų ir (arba) sąnaudų sąskaitas, atspindintis galutinėms paslaugoms susiformuoti reikalingas vidaus veiklas.

3.34. **Vidutinė rinkos pelno norma** – Lietuvos vertybinių popierių rinkos gerai diversifikuoto portfelio vidutinė metinė pelno norma.

3.35. **Visuminės sąnaudos** – paslaugos tiesioginių, netiesioginių ir bendrųjų sąnaudų suma.

3.36. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos pašto įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatyme ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

4. Visi Taisyklių nustatyta tvarka Ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – Tarnyba) teikiami dokumentai turi atitikti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos darbo reglamento, patvirtinto Tarnybos tarybos 2022 m. rugsėjo 20 d. nutarimu Nr. TN-35 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos darbo reglamento patvirtinimo“, reikalavimus ir turi būti pateikti jame nurodytais būdais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

II SKYRIUS APSKAITOS TVARKYMO PRINCIPAI

5. Teikėjas privalo parengti ir naudoti jo veiklai pritaikytą sąnaudų apskaitos sistemą, atitinkančią šiuos principus:

5.1. priežastingumo principą – teikėjas visas ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus tiesiogiai arba netiesiogiai, naudodamas atitinkamus sąnaudų nešiklius, turi paskirstyti tiems verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms, atitinkamai pagal veiklą ar veiklas, dėl kurių gautos tos pajamos, patirtos sąnaudos, įsigytas turtas ar atsirado konkretūs įsipareigojimai;

5.2. kaupimo principą – teikėjas ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas turi paskirstyti verslo vienetui ir galutinei paslaugai vadovaudamasis pajamų uždirbimo faktų ir neatsižvelgdamas į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

5.3. objektyvumo principą – teikėjas ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus turi paskirstyti nešališkai, nesiekdamas iškreipti bet kurios galutinės paslaugos ar jos struktūrinės dalies, verslo vieneto ir jo struktūrinės dalies galutinių ataskaitinio laikotarpio rezultatų, taip pat nesiekdamas paveikti apskaitos informacijos gavėjų priimamų sprendimų;

5.4. pastovumo principą – teikėjas, skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais apskaičiuodamas ir skirstydamas sąnaudas, turi taikyti vienodą sąnaudų apskaitos sistemą, išskyrus Taisyklių 5.4.1 ir 5.4.2 papunkčiuose nurodytus atvejus; teikėjas naudojamą sąnaudų apskaitos sistemą keičia, jei:

5.4.1. įvykę reikšmingi įvykiai ar aplinkybės lemia teikėjo naudojamos sąnaudų apskaitos sistemos loginių pakeitimų būtinybę;

5.4.2. Tarnyba reikalauja pakeisti teikėjo naudojamą sąnaudų apskaitos sistemą, kai pastaroji neatitinka Taisyklių ir (arba) prieštarauja kitiems teisės aktams;

5.5. skaidrumo principą – teikėjas ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus turi skirstyti taip, kad kiekviename sąnaudų paskirstymo etape ir galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galimybė skaidriai, aiškiai ir nesudėtingai identifikuoti visų kategorijų pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus bei vidinius pervedimus pagal verslo vienetų ir galutinės paslaugos; laikoma, kad skaidrumo principas nepažeidžiamas, jei, vadovaujantis priešastingumo principu, pajamos, sąnaudos turtas ir įsipareigojimai priskiriami galutinėms paslaugoms tiesiogiai ar iš bet kurio sąnaudų paskirstymo etapo;

5.6. viešumo principą – apie naudojamą sąnaudų apskaitos sistemą ir jos pakeitimus Taisyklių 30.1–30.2 papunkčiuose nustatyta tvarka teikėjas praneša Tarnybai, o sąnaudų apskaitos sistemos laisvos formos išsamų aprašą, kurį sudaro tokie elementai kaip detalūs sąnaudų apskaitos tvarkymo principų, metodikų ir taikomos tvarkos aprašymai, sąnaudų paskirstymo metodai, sąnaudų nešiklių kaupimo, tvirtinimo ir kontrolės procedūros, sąnaudų apskaitos sistemos keitimo bei tvirtinimo tvarka ir kiti elementai, išskyrus konfidencialią informaciją, bei jo pakeitimus turi paskelbti savo interneto svetainėje; interneto svetainėje paskelbta informacija turi būti viešai prieinama ne trumpiau nei vienus metus nuo jos paskelbimo dienos, o esant pakeitimų, privalo būti atnaujinta ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tokių pakeitimų dienos;

5.7. naudingumo principą – teikėjas turi parengti ir naudoti tokią sąnaudų apskaitos sistemą, kuri būtų išsami, detali, tinkama, objektyvi ir suprantama visiems teikiamos informacijos gavėjams;

5.8. patikimumo principą – teikėjas privalo užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai parodytų teikėjo finansinę būklę ir kad joje nebūtų klaidų ir nukrypimų, o sąnaudų apskaitos sistemoje naudojama informacija neiškreiptų finansinių ataskaitų rinkinyje, rengiamame vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymu, pateiktos informacijos; sąnaudų apskaitos sistemos ir sąnaudų apskaitos tvarkymo patikimumą teikėjas privalo užtikrinti taikydamas teikėjo vadovo ar įgalioto asmens patvirtintas vidaus kontrolės procedūras; vidaus kontrolę turi sudaryti bent šie elementai: rizikos vertinimas, kontrolės veikla, informacijos sklaida ir stebėseną.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

6. Visos pajamos, sąnaudos, turtas ir įsipareigojimai sąnaudų apskaitos sistemoje turi būti apskaitomi tik vieną kartą, o teikėjas turi užtikrinti duomenų, esančių sąnaudų apskaitos sistemoje, teisingumą ir tikslumą.

7. Teikėjas turi suformuoti tokią sąnaudų apskaitos sistemą, kuri gebėtų per 45 dienas pateikti detalią sąnaudų apskaitos informaciją mažiausiai už vieno mėnesio laikotarpį, ėjusį prieš 3 mėnesius nuo Tarnybos prašymo pateikti šiame punkte nurodytą informaciją gavimo dienos, pagal tuos pačius kriterijus, pagal kuriuos yra sudaroma metinė ataskaita, leisiančią Tarnybai visapusiškai įvertinti, kaip teikėjas laikosi Taisyklių reikalavimų.

III SKYRIUS SĄNAUDŲ APSKAITOS REIKALAVIMAI

8. Teikėjas ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus turi paskirstyti verslo vienetams ir aiškiai išskirti kiekvieno verslo vieneto investicijų grąžą ir vidinius pervedimus, kurie Tarnybai leistų identifikuoti vidaus veiklas konkrečioms galutinėms paslaugoms teikti. Kiekvieną vidinį pervedimą teikėjas turi aiškiai išskirti, ekonomiškai pagrįsti ir nustatyti nediskriminaciniais pagrindais.

9. Teikėjas sąnaudų apskaitos sistemoje turi išskirti šiuos verslo vienetus:

9.1. universaliosios pašto paslaugos, teikiamos Lietuvos Respublikos teritorijoje, verslo vienetą;

9.2. universaliosios tarptautinės pašto paslaugos verslo vienetą, jame papildomai išskiriant tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų verslo vienetą ir tarptautinių gaunamųjų pašto siuntų verslo vienetą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

9.3. periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos verslo vienetą, jame papildomai išskiriant periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams verslo vienetą ir periodinių leidinių pristatymo miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams verslo vienetą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

9.4. didmeninių paslaugų verslo vienetą, kurį sudaro teikėjo kitiems pašto paslaugos teikėjams teikiamos paslaugos;

9.5. kitos pašto paslaugos verslo vienetą;

9.6. kitos veiklos, nesusijusios su pašto paslaugos teikimu, verslo vienetą.

10. Tarnyba, siekdama patikrinti, ar teikėjas netaiko kryžminio subsidijavimo universaliajai pašto paslaugai ir (arba) periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugai, gali pareikalausti, kad teikėjas ateinančią ataskaitinį laikotarpį išskirtų kitus, nei Taisyklių 9 punkte yra nurodyti, verslo vienetus ar juos detalizuotų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

11. Siekiant identifikuoti vidinius pervedimus, teikėjas sąnaudų apskaitos sistemoje privalo atskirai išskirti visų atliekamų vidaus veiklų sąnaudas pagal šias paslaugų grupes:

11.1. vidaus veiklos, skirtos didmeninei paslaugai teikti;

11.2. vidaus veiklos, skirtos mažmeninei paslaugai teikti;

11.3. vidaus veiklos, skirtos bendrai teikėjo veiklai;

11.4. kitos vidaus veiklos (atskirai išskiriant veiklas, susijusias su pašto tinklo teikimu).

12. Teikėjas, nustatydamas bet kurios iš Taisyklių 11 punkte nurodytos grupės vidaus veiklų detalumą bei skaičių, turi atsižvelgti į teikiamų galutinių paslaugų specifiką. Vidinio pervedimo dydį sudaro vidaus veiklos sąnaudų suma, tenkanti tam tikram vidaus veiklos matavimo vienetui.

13. Teikėjas vidinių pervedimų dydžius privalo skaičiuoti tokiais vienas po kito nuosekliai einančiais etapais:

13.1. nustatyti kiekvienai vidaus veiklai tenkančią sąnaudų sumą;

13.2. nustatyti kiekvienos vidaus veiklos apimtį (atliktų veiklų kiekį pagal pasirinktą matavimo vienetą);

13.3. nustatyti vidinio pervedimo dydį vidaus veiklos sąnaudų sumą dalijant iš vidaus veiklos apimties;

13.4. nustatyti konkrečių galutinių paslaugų vidaus veiklos komponento panaudojimo koeficientus, parodančius, koku mastu tam tikra vidaus veikla yra atliekama konkrečiai galutinei paslaugai teikti;

13.5. atsižvelgiant į vidaus veiklos komponento panaudojimo koeficientą, nustatyti vidinio pervedimo, tenkančio tam tikrai galutinei paslaugai, dydį.

14. Teikėjas, rinkdamas statistinius duomenis bei nustatydamas vidaus veiklos komponento panaudojimo koeficientus, juos gali nustatyti tiesiogiai (išmatuoti, naudodamas ataskaitinio laikotarpio duomenis) arba netiesiogiai (apskaičiuoti, naudodamas reprezentatyvaus, pakankamo, tačiau ne trumpesnio nei 1 mėnuo, laikotarpio stebėjimo duomenis). Du metus iš eilės atlikus stebėjimus bei nustatčius, kad stebėjimo duomenų rezultatai nepasikeitė reikšmingu skirtumu, trečiais metais stebėjimai gali būti neatliekami, bet nustatomi kaip dviejų prieš tai buvusių stebėjimų metu nustatytų rezultatų vidurkiai. Nustatyti vidurkiai teikėjo vadovo sprendimu turi būti patvirtinti ir taikomi ne ilgiau kaip penkis metus. Teikėjo taikomi darbo laiko normatyvai teikėjo vadovo sprendimu turi būti tvirtinami kasmet.

15. Teikėjas savo sąnaudų apskaitos sistemoje privalo aiškiai atskirti kiekvieną universaliąją pašto paslaugą bei kiekvieną periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugą nuo kitų teikėjo teikiamų paslaugų. Visų galutinių paslaugų pajamos ir sąnaudos turi būti paskirstytos vadovaujantis Taisyklių 5.1 ir 5.3 papunkčių nuostatomis, nesiekiant dirbtinai perkelti teikėjo teikiamų paslaugų pajamų ir sąnaudų universaliai pašto paslaugai ir (arba) periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugai ir jas atskleidžiant tokiu būdu, kad būtų galima įvertinti sąnaudų apskaitos pagrįstumą (pavyzdžiui, vidinių pervedimų pagrįstumą ir sąnaudų susidarymo priežastingumą). Teikėjas visas kompensacijas, gautas dėl patirtų periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos teikimo nuostolių ir (arba) universaliosios pašto paslaugos teikimo nuostolių, turi išskirti kaip pajamas Taisyklių 30.3.1 papunktyje nurodytoje pelno (nuostolio) ataskaitoje pagal kompensacijų įtraukimo į finansinę apskaitą faktą. Tuo atveju, jei kompensaciją už ataskaitinį laikotarpį teikėjas įtraukia į vėlesnio ataskaitinio laikotarpio finansinės ataskaitas, atsižvelgdamas į tai, kada kompensacija buvo gauta, ji nurodoma koreguojant ataskaitinio laikotarpio, už kurį gauta kompensacija, Taisyklių 30.3.1 papunktyje nurodytą pelno (nuostolio) ataskaitą. Tokiu atveju pakoreguota Taisyklių 30.3.1 papunktyje nurodyta pelno (nuostolio) ataskaita Tarnybai pateikiama kartu su vėlesnio ataskaitinio laikotarpio, kada gauta kompensacija, Taisyklių 30.2 papunktyje nurodyta ataskaita.

Punkto pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

15¹. Taisyklių 38 punkte nurodyta suma, kuria buvo sumažinti ataskaitinio laikotarpio tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų verslo vienetui priskiriamų galutinių paslaugų tarifai, tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų verslo vienetui turi būti nurodoma kaip ataskaitinio laikotarpio pajamos, išskiriant šią sumą atskirai.

Papildyta punktu:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

16. Teikėjas sąnaudų apskaitos sistemoje privalo taikyti istorinį sąnaudų apskaitos principą – veikloje naudojamą ilgalaikį turtą bei atitinkamas sąnaudas apskaityti ilgalaikio turto balansine verte nevertinant ilgalaikio turto vertės sumažėjimo ir padidėjimo. Teikėjas, laikydamasis Taisyklių 5 punkte nurodytų principų, privalo užtikrinti, kad į sąnaudų apskaitos sistemą pajamos ir sąnaudos būtų perkeltos vadovaujantis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais ir sąskaitų informacija, o sąnaudos, priskirtos galutinei paslaugai, turi būti suskirstytos į šias kategorijas:

16.1. tiesioginės sąnaudos, kurios turi būti tiesiogiai priskirtos konkrečioms paslaugoms, nulėmusioms tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą), atskirai išskiriant su universaliosios pašto paslaugos ir periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos teikimu susijusias sąnaudas; pajamos turi būti paskirstomos tiesiogiai galutinėms paslaugoms

vadovaujantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir sąskaitų informacija; tik jei teikėjo patiriamų sąnaudų negalima priskirti tiesioginių sąnaudų kategorijai, jos priskiriamos Taisyklių 16.2 ir 16.3 papunkčiuose nurodytoms kategorijoms;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

16.2. netiesioginės sąnaudos, kurios turi būti paskirstytos toms paslaugoms ar jų grupėms, kurios netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą), naudojant bet kurią teikėjo pasirinktą netiesioginių sąnaudų paskirstymo metodą, kuris užtikrina Taisyklių 5 punkte nurodytų principų įgyvendinimą;

16.3. bendrosios sąnaudos, kurios turi sudaryti mažiausią įmanomą visų teikėjo per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų dalį, ir joms paskirstyti teikėjas turi pasirinkti bet kurią bendrųjų sąnaudų paskirstymo metodą, kuris užtikrina Taisyklių 5 punkte nurodytų principų įgyvendinimą; paskirstant bendrąsias sąnaudas, kurios būtinos tiek universaliai pašto paslaugai, tiek jai nepriskirtinoms paslaugoms, turi būti taikomi vienodi sąnaudų paskirstymo veiksniai (nešikliai);

16.4. nepaskirstomosios sąnaudos, kai sąnaudos negali būti priskirtos nė vienai iš Taisyklių 16.1–16.3 papunkčiuose nurodytų sąnaudų kategorijų; draudžiama nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijos sąnaudas priskirti universaliosios pašto paslaugos ir (arba) periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos teikimui.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

17. Teikėjas, apskaičiuodamas konkrečios galutinės paslaugos vieneto visuminių sąnaudų dydį, turi į visumines sąnaudas įtraukti tiesiogines, netiesiogines ir bendrąsias sąnaudas, tenkančias konkrečios galutinės paslaugos vienetui.

18. Teikėjas sąnaudų apskaitos sistemoje protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą turi išskirti kaip atskirą sąnaudų grupę ir galutinėms paslaugoms ją paskirstyti pagal atitinkamos galutinės paslaugos teikimui naudojamo kapitalo apimtį.

19. Teikėjas protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą turi apskaičiuoti kaip veikloje naudojamo kapitalo apimtį ir kapitalo kainos sandaugą. Protingumo kriterijų atitinkamos investicijų grąžos, kapitalo apimtį ir kapitalo kainos skaičiavimai atliekami pagal Taisyklių 20–26 punktuose nurodytus principus ir formules.

20. Kapitalo apimtį apskaičiuojama kaip nuosavo ir skolinto kapitalo suma, atitinkanti šią balansinę lygybę:

$$K = E + D = FA + CA - CL - PR,$$

kur:

K – veikloje naudojamo kapitalo apimtį,

E – nuosavas kapitalas,

D – skolintas kapitalas,

FA – veikloje naudojamas ilgalaikis turtas,

CA – trumpalaikis turtas,

CL – trumpalaikiai įsipareigojimai,

PR – atidėjimai.

21. Teikėjas, nustatydamas protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą, ataskaitiniu laikotarpiu veikloje naudoto kapitalo apimtį turi apskaičiuoti kaip praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir kiekvieno ataskaitinio laikotarpio ketvirčio pabaigoje naudoto kapitalo apimčių aritmetinį vidurkį.

22. Teikėjas kapitalo kainą turi apskaičiuoti kaip vidutinę svertinę kapitalo kainą (angl. *Weighted Average Cost of Capital (WACC)*) pagal šią formulę:

$$WACC = R_E * E/(E+D) + R_D * D/(E+D),$$

kur:

WACC – vidutinė svertinė kapitalo kaina (%),

R_E – nuosavo kapitalo kaina (%),

E – nuosavas kapitalas,

D – skolintas kapitalas,

R_D – skolinto kapitalo kaina (%).

23. Teikėjas nuosavo kapitalo kainą turi apskaičiuoti pagal kapitalo kainos modelio formulę:

$$R_E = R_F + \beta * (R_M - R_F),$$

kur:

R_F – bazinė pelno norma (%),

R_M – vidutinė rinkos pelno norma (%),

β – beta koeficientas, rodantis emitento (teikėjo) akcijų rizikingumo ir visos akcijų rinkos rizikingumo santykį;

arba kitą ekonominiais principais pagrįstą ir Tarnybai pateiktą metodiką.

24. Skolinto kapitalo kaina (R_D) turi atspindėti rinkoje nusistovėjusią palūkanų normą, už kurią teikėjas ataskaitiniu laikotarpiu gavo ar galėjo gauti ilgalaikę paskolą (ne trumpesiam nei 5 metų laikotarpiui).

25. Teikėjas, skaičiuodamas kapitalo kainą, turi įvertinti pelno mokesčio įtaką nuosavo kapitalo kainai ir skolinto kapitalo kainai, atsižvelgdamas į tai, ar teikėjas, perkeldamas sąnaudas iš buhalterinės apskaitos registrų į sąnaudų apskaitos sistemą, pagal Taisyklių 26 punkto reikalavimus neįtraukė pelno mokesčio sąnaudų, ar jas paskirstė galutinėms paslaugoms.

26. Teikėjas, skaičiuodamas protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą, sąnaudų apskaitos sistemoje turi neįtraukti buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotų sąnaudų straipsnių, kurie yra padengiami protingumo kriterijų atitinkančia investicijų grąža.

27. Teikėjas per ataskaitinį laikotarpį patirtas konkrečios galutinės paslaugos sąnaudas turi paskirstyti šioms kiekvienos galutinės paslaugos struktūrinėms dalims:

27.1. pašto langelio (išskiriant jame atliekamo surinkimo, rūšiavimo, pristatymo ir kitas sąnaudas);

27.2. surinkimo;

27.3. rūšiavimo;

27.4. vežimo (transporto);

27.5. pristatymo;

27.6. kitos sąnaudos.

27¹. Teikėjas per ataskaitinį laikotarpį patirtas tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų verslo vieneto konkrečios galutinės paslaugos sąnaudas turi paskirstyti ne tik Taisyklių 27 punkte nurodytoms kiekvienos galutinės paslaugos struktūrinėms dalims, bet ir šioms kiekvienos galutinės paslaugos struktūrinėms dalims:

27¹.1. tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų į valstybes nares apdorojimo Lietuvoje daliai;

27¹.2. tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų į kitas valstybes nei valstybės narės apdorojimo Lietuvoje daliai;

27¹.3. tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų į valstybes nares vežimo iki paskirties vietos ir tarptautinių galutinių atsiskaitymų tarp universaliųjų pašto paslaugų teikėjų ir (ar) kitų pašto paslaugų teikėjų už tarptautinės pašto siuntos pristatymą daliai;

27¹.4. tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų į kitas valstybes nei valstybės narės vežimo iki paskirties vietos ir tarptautinių galutinių atsiskaitymų tarp universaliųjų pašto paslaugų teikėjų ir (ar) kitų pašto paslaugų teikėjų už tarptautinės pašto siuntos pristatymą daliai.

Papildyta punktu:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

27². Tarnybai pareikalavus teikėjas privalo pateikti tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų verslo vieneto konkrečios galutinės paslaugos pajamas ir sąnaudas, paskirstytas pagal kiekvieną valstybę.

Papildyta punktu:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

28. Teikėjas turi užtikrinti, kad galutinės paslaugos struktūrinėse dalyse būtų galimybė aiškiai identifikuoti su jomis susijusias vidaus veiklas.

29. Teikėjas universaliosios pašto paslaugos ir periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos, kurių tarifai yra reguliuojami, veiklos sąnaudoms negali priskirti:

Punkto pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

29.1. sąnaudų, susijusių su gyvenamaisiais pastatais;

29.2. socialinės, kultūrinės, sporto, rekreacinės ir susijusios ar panašios paskirties pastatų nusidėvėjimo, nuomos, eksploatacijos, remonto, išlaikymo ir kitų susijusių sąnaudų;

29.3. labdaros ir paramos išmokų pinigais ir natūra sąnaudų;

29.4. švietimo programų ir susijusių sąnaudų, jei tos programos nėra susijusios su darbuotojų mokymu ir kvalifikacijos kėlimu;

29.5. kelionių ir susijusių sąnaudų, jei jos nėra susijusios su darbuotojų komandiruočiais;

29.6. įnašų, įmokų ir mokėjimų teikėjo darbuotojų naudai, išskyrus teisės aktuose nustatytus privalomuosius įnašus ir įmokas ar su darbo santykiais susijusius mokėjimus;

29.7. netesybų, baudų, delspinigių ir kitų sankcijų už teisės aktų pažeidimus;

29.8. teikėjo padarytos žalos atlyginimo sąnaudų;

29.9. kitų sąnaudų, kurių teikėjas negali priskirti universaliosios pašto paslaugos ar periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos, kurių tarifai yra reguliuojami, sąnaudoms pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

IV SKYRIUS

INFORMACIJOS, SUSIJUSIOS SU SĄNAUDŲ APSKAITOS SISTEMA, PATEIKIMAS

30. Teikėjas privalo:

30.1. vieną kartą per ataskaitinį laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio birželio 1 dienos, parengti ir pateikti Tarnybai metinę ataskaitą; metinė ataskaita ir ją patikslinantys paaiškinimai bei papildomi dokumentai sudaro nedalomą finansinės informacijos visumą; metinę ataskaitą turi sudaryti:

30.1.1. detali kalendorinių metų periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos pajamų ir sąnaudų ataskaita;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

30.1.2. detalus ir išsamus sąnaudų apskaitos sistemos laisvos formos aprašas, kuriame turi būti nurodyti teikėjo naudojami detalūs sąnaudų apskaitos tvarkymo principai, metodikos ir taisyklės, skirtos teikėjo sąnaudų apskaitai bei sąnaudų paskirstymui tvarkyti ir atskaitomybei sudaryti, taip pat pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų paskirstymo metodai, nešiklių kaupimo, tvirtinimo ir kontrolės procedūros, sąnaudų apskaitos sistemos keitimo ir tvirtinimo tvarka, sąnaudų paskirstymo schema, kurioje būtų matyti, kokie yra naudojami sąnaudų kaupimo centrai ir kaip jie tarpusavyje susiję, sąnaudų apskaitos sistemos loginių pakeitimų lentelė, jei tokie pakeitimai buvo atlikti, bei kiti elementai (toliau – Aprašas);

30.1.3. pagal Taisyklių 30.3 papunkčio reikalavimus paruoštos ataskaitinio laikotarpio ataskaitos;

30.1.4. teikėjo siūlomi (planuojami) keisti universaliosios pašto paslaugos didžiausi tarifai, nurodant didžiausių tarifų keitimo priežastis, pateikiant pagrindimo sąnaudomis skaičiavimus su konkrečiomis nuorodomis į metinės ataskaitos analitinių priedų informaciją. Informacija apie

tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinių paslaugų didžiausius tarifus turi būti pateikiama laikantis Taisyklių VI skyriuje nustatytų reikalavimų. Tarnybos tvirtinami universaliosios pašto paslaugos didžiausi tarifai gali būti keičiami ne dažniau nei kartą per metus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

30.2. vieną kartą per ataskaitinį laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip iki einamojo ataskaitinio laikotarpio rugsėjo 30 dienos, parengti ir pateikti Tarnybai einamųjų metų 6 mėnesių periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos pajamų ir sąnaudų ataskaitą, kartu pateikiant Taisyklių 30.3 papunktyje nurodytą informaciją už 6 einamųjų metų mėnesius;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

30.3. teikdamas ataskaitas, nurodytas Taisyklių 30.1–30.2 papunkčiuose, pateikti informaciją, iš kurios galima būtų spręsti apie konkrečių duomenų perkėlimą iš finansinės atskaitomybės į valdymo (vidaus) apskaitą bei sąnaudų paskirstymo konkrečioms paslaugoms pagrindimą nurodytu detalumo lygiu:

30.3.1. išskirtų verslo vienetų balansą ir pelno (nuostolio) ataskaitą, sudarytą pagal valdymo (vidaus) apskaitoje naudojamą informaciją ir pagal Taisyklių reikalavimus;

30.3.2. teikėjo veikloje naudojamo kapitalo apskaičiavimo ataskaitą;

30.3.3. detalų sąnaudų (Didžiosios knygos) sąskaitų, įskaitant smulkesnes subsąskaitas, jei tokios naudojamos, planą su ataskaitinio laikotarpio duomenimis bei šių sąskaitų priskyrimo sąnaudų apskaitos sistemos sąskaitų kategorijoms informaciją (pavyzdžiui, kategorijos kodus);

30.3.4. ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų aprašą, kurį sudaro: ilgalaikio turto identifikacinis numeris (kodas), kurį galima susieti su sąnaudų apskaitos sistemos sąskaitos (ištekliaus) numeriu, ilgalaikio turto vieneto pavadinimas, įsigijimo data, eksploatacijos pradžios data, numatytas eksploatacijos laikotarpis, įsigijimo vertė, numatyta likvidacinė vertė, vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje, vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, nusidėvėjimo (amortizacijos) per ataskaitinį laikotarpį suma, nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodas, kita informacija;

30.3.5. sąnaudų nešiklių sąrašą, nurodydamas sąnaudų nešiklių vertes, jų taikymo sritį (kokioms sąnaudoms paskirstyti konkretūs sąnaudų nešikliai yra taikomi) bei ekonominį pagrindimą;

30.3.6. protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos per ataskaitinį laikotarpį apskaičiavimo ataskaitą, pateikdamas konkretų skaičiavimo algoritmą bei skaičiavimui naudotus duomenis ir kitą susijusią informaciją;

30.3.7. kiekvienam sąnaudų paskirstymo etapui suformuotas išsklotinių (matricų) formas, teikiančias informaciją apie tai, kokios sąnaudos (pavadinimas, identifikacinis kodas, paskirstytina sąnaudų suma) kiekviename etape yra skirstomos, pagal kokių sąnaudų nešiklį (pavadinimas, identifikacinis kodas, bendra nešiklio suma) ir kokiomis proporcijomis yra atliekamas paskirstymas, kokiam sąnaudų centrui ir kokia dalis tų sąnaudų yra priskiriama; teikėjas papildomai turi pateikti ataskaitą, parodančią, iš kokių sąnaudų kaupimo centrų ir paskirstymo etapų susidaro galutinių paslaugų savikaina, juos atskleidžiant vienoje matricoje;

30.3.8. ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio galutinių paslaugų savikainos ataskaitą, kurią sudarytų: kiekvienos paslaugos pavadinimas, paslaugos mato vienetas, per ataskaitinį ir per praėjusį ataskaitinį laikotarpį galutinių paslaugų naudotojams suteiktų paslaugos vienetų skaičius, ataskaitinio bei praėjusio ataskaitinio laikotarpio visuminių sąnaudų suma, tenkanti paslaugai bei tenkanti paslaugos vienetui, ataskaitinio bei praėjusio ataskaitinio laikotarpio protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža, tenkanti paslaugai, ataskaitinio bei praėjusio ataskaitinio laikotarpio pajamų suma, tenkanti paslaugai bei tenkanti paslaugos vienetui;

30.3.9. vidinių pervedimų ataskaitą (pagal Taisyklių 1 priede pateiktą formą);

30.3.10. sąnaudų pokyčio priežasčių ataskaitą, jei galutinių paslaugų sąnaudos, palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, keitėsi reikšmingu skirtumu;

30.3.11. teikėjo vadovo ar įgalioto asmens pareiškimą, kad sąnaudų apskaitos sistema ir pateikiama informacija atitinka Taisyklių nuostatas bei kitus sąnaudų apskaitos įpareigojimo įgyvendinimą reglamentuojančius teisės aktus;

30.3.12. paaiškinamąjį raštą, kuriame būtų nurodomi pateikiamų ataskaitų sudarymo principai bei kita informacija, padedanti suprasti ataskaitose pateiktus duomenis;

30.3.13. finansinių ataskaitų rinkinį, sudarytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

30.3.14. kitą informaciją, leidžiančią įvertinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu teikėjas vykde Taisyklių reikalavimus.

31. Tarnybai pareikalavus papildomos arba patikslintos, su ataskaitomis, nurodytomis Taisyklių 30.1–30.2 papunkčiuose, susijusios informacijos, teikėjas tokią informaciją privalo pateikti per Tarnybos nurodytą terminą.

V SKYRIUS

SĄNAUDŲ APSKAITOS SISTEMOS PATIKRINIMAS

32. Teikėjas kartu su ataskaitomis, nurodytomis Taisyklių 30.1–30.2 papunkčiuose, Tarnybai privalo pateikti 6 mėnesių ir kalendorinių metų periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos pajamų ir sąnaudų bei universaliosios pašto paslaugos sąnaudų apskaitos nepriklausomo audito išvadų kopijas. Tarnyba teikėjo pateiktas nepriklausomo audito išvadas skelbia savo interneto svetainėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

33. Tarnyba, siekdama nustatyti, ar teikėjo ataskaitiniu laikotarpiu naudota sąnaudų apskaitos sistema, metinė ataskaita ir Aprašas atitinka Taisyklių reikalavimus, vieną kartą per metus, bet ne vėliau nei per vieną mėnesį nuo Taisyklių 30.1 papunktyje nurodytos datos, turi teisę inicijuoti patikrinimą (toliau – patikrinimas). Patikrinimą atlieka Tarnyba savo lėšomis arba patikrinimui atlikti pasitelkia nepriklausomą auditorių (audito įmonę). Auditoriaus (audito įmonės) išlaidas, susijusias su patikrinimo atlikimu, apmoka Tarnyba. Teikėjas privalo Tarnybai ir (arba) auditoriui (audito įmonei) pateikti visą patikrinimui reikalingą informaciją ir tinkamai bendradarbiauti su Tarnyba ir auditoriumi (audito įmone). Patikrinimo išvada yra vieša ir skelbiama Tarnybos interneto svetainėje.

VI SKYRIUS

TARPTAUTINĖS SIUNČIAMOSIOS PAŠTO SIUNTOS VERSLO VIENETO GALUTINIŲ PASLAUGŲ TARIFŲ IR Į ŠIUOS TARIFUS ĮTRAUKTŲ SĄNAUDŲ REIKALAVIMAI

34. Tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinės paslaugos didžiausią tarifą sudaro šios dalys:

34.1. tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos apdorojimo Lietuvoje dalis;

34.2. tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos vežimo iki paskirties vietos dalis;

34.3. tarptautinių galutinių atsiskaitymų tarp universaliųjų pašto paslaugų teikėjų ir (ar) kitų pašto paslaugų teikėjų už tarptautinės pašto siuntos pristatymą dalis.

35. Teikėjas, teikdamas Taisyklių 30.1.4 papunktyje nurodytą informaciją, tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinių paslaugų didžiausius tarifus privalo pateikti Taisyklių 34 punkte nurodytu detalumu.

36. Taisyklių 34.2 ir 34.3 papunkčiuose nurodytos tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinės paslaugos didžiausio tarifo dalys turi būti pagrįstos teikėjo šio tarifo taikymo laikotarpio sąnaudomis. Taisyklių 34.2 ir 34.3 papunkčiuose nurodytose didžiausio tarifo dalyse įtrauktas sąnaudas teikėjas turi pagrįsti tarifo taikymo laikotarpiu galiojusiomis sutartimis, susitarimais ir juose numatytais paslaugų teikimo įkainiais bei kitais dokumentais, duomenimis ir skaičiavimais, pagrindžiančiais Taisyklių 34.2 ir 34.3 papunkčiuose nurodytų didžiausio tarifo dalių skaičiavimuose naudotas dedamąsias.

37. Teikėjas privalo Taisyklių 30.1 papunktyje nurodytu terminu Tarnybai pateikti siūlomus (planuojamus) keisti tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinių paslaugų didžiausius tarifus, kai atitinka abi sąlygas:

37.1. suminės Taisyklių 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodytų verslo vienetų ataskaitinio laikotarpio, už kurį buvo pateikta Taisyklių 30.1 papunktyje nurodyta metinė ataskaita, pajamos viršijo sumines sąnaudas (toliau – teigiamas rezultatas);

37.2. tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų verslo vieneto ataskaitinio laikotarpio rezultatas yra teigiamas.

38. Teikėjas, Taisyklių 37 punkte nurodytu atveju teikdamas Tarnybai siūlomus (planuojamus) keisti tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinių paslaugų didžiausius tarifus, privalo sumažinti į tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinių paslaugų didžiausius tarifus įtrauktas sąnaudas ataskaitinio laikotarpio tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntų verslo vieneto teigiamu rezultatu, neviršijančiu Taisyklių 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodytų verslo vienetų ataskaitinio laikotarpio teigiamo rezultato. Ši tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinių paslaugų didžiausių tarifų korekcija taikoma vienam ataskaitiniam laikotarpiui.

39. Teikėjas su siūlomais (planuojamais) keisti tarptautinės siunčiamosios pašto siuntos verslo vieneto galutinių paslaugų tarifais privalo pateikti:

39.1. Taisyklių 34.1 papunktyje nurodytos didžiausio tarifo dalies pagrindimo sąnaudomis skaičiavimus su konkrečiomis nuorodomis į metinės ataskaitos analitinių priedų informaciją;

39.1. Taisyklių 34.2 ir 34.3 papunkčiuose nurodytų didžiausio tarifo dalių detalius pagrindimo sąnaudomis skaičiavimus ir juose įtrauktas sąnaudas pagrindžiančius įrodymus.

Papildyta skyriumi:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Skyriaus numeracijos pakeitimas:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

40. Teikėjas, pažeidęs Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

41. Tarnybos veikimas arba neveikimas, susijęs su Taisyklių taikymu ir įgyvendinimu, gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

Priedo pakeitimai:

Nr. [1V-55](#), 2013-01-11, Žin., 2013, Nr. 9-417 (2013-01-24), i. k. 11311RRISAK0001V-55
Nr. [1V-802](#), 2017-08-21, paskelbta TAR 2017-08-22, i. k. 2017-13535

Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų
apskaitos taisyklių
priedas

VIDINIŲ PERVEDIMŲ ATASKAITOS FORMA

		Didmeninių paslaugų vidaus veiklos				Mažmeninių paslaugų vidaus veiklos				Bendrosios veiklos vidaus veiklos				Kitos vidaus veiklos (atskirai išskiriant veiklas, susijusias su pašto tinklo p teikimu)				Galutinės paslaugos sąnaudos, iš viso, Eur	Galutinės paslaugos vieneto sąnaudos, Eur
		Veikla Nr. 1	Veikla Nr. 2		Veikla Nr. n	Veikla Nr. 1	Veikla Nr. 2		Veikla Nr. n	Veikla Nr. 1	Veikla Nr. 2		Veikla Nr. n	Veikla Nr. 1	Veikla Nr. 2		Veikla Nr. n.		
Sąnaudų suma, iš viso																			
Vidaus veiklos matavimo vienetas (siuntų skaičius, kg ir pan.)																			
Vidaus veiklos apimtis (matavimo vienetų skaičius, iš viso)																			
Vidinio pervedimo dydis (sąnaudų suma matavimo vienetui)																			
Verslo vienetas Nr. 1	Galutinės paslaugos Nr. 1 sąnaudos																		
	Vidaus veiklos komponento panaudojimo koeficientas																		
	Galutinės paslaugos Nr. 2 sąnaudos																		
	Vidaus veiklos komponento panaudojimo koeficientas																		
	Galutinės paslaugos Nr. n sąnaudos																		

[illegible]

	Didmeninių paslaugų vidaus veiklos				Mažmeninių paslaugų vidaus veiklos				Bendrosios veiklos vidaus veiklos				Kitos vidaus veiklos (atskirai išskiriant veiklas, susijusias su pašto tinklo p teikimu)				Galutinės paslaugos sąnaudos, iš viso, Eur	Galutinės paslaugos vieneto sąnaudos, Eur
	Veikla Nr. 1	Veikla Nr. 2		Veikla Nr. n	Veikla Nr. 1	Veikla Nr. 2		Veikla Nr. n	Veikla Nr. 1	Veikla Nr. 2		Veikla Nr. n	Veikla Nr. 1	Veikla Nr. 2		Veikla Nr. n.		
Galutinės paslaugos.Nr. n sąnaudos																		
Vidaus veiklos komponento panaudojimo koeficientas																		

Papildyta priedu:

Nr. [1V-802](#), 2017-08-21, paskelbta TAR 2017-08-22, i. k. 2017-13535

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Įsakymas
Nr. [1V-98](#), 2012-01-20, Žin., 2012, Nr. 12-553 (2012-01-26), i. k. 11211RRISAK0001V-98
Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. liepos 1 d. įsakymo Nr. 1V-625 "Dėl Universalųjų pašto paslaugų teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Įsakymas
Nr. [1V-55](#), 2013-01-11, Žin., 2013, Nr. 9-417 (2013-01-24), i. k. 11311RRISAK0001V-55
Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. liepos 1 d. įsakymo Nr. 1V-625 „Dėl Universalųjų pašto paslaugų teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Įsakymas
Nr. [1V-802](#), 2017-08-21, paskelbta TAR 2017-08-22, i. k. 2017-13535
Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. liepos 1 d. įsakymo Nr. 1V-625 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Nutarimas

Nr. [TN-292](#), 2023-06-29, paskelbta TAR 2023-06-30, i. k. 2023-13310

Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. liepos 1 d. įsakymo Nr. 1V-625 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikėjo sąnaudų apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo